oprindelsesbetegnelse, anvende en lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der støttes på forholdet mellem alkohol og tørstof beregnet ved 100°-metoden, forudsat at formodningen kan afkræftes.«

Kuscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Pescatore Sørensen

O'Keeffe Bosco Touffait Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. juli 1979.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 26. JUNI 1979 [1]

Høje Ret.

Forordning nr. 816/70 af 28. april 1970 om supplerende regler for den fælles markedsordning for vin (EFT 1970 I, s. 212) bestemmer i artikel 39 a, som blev indføjet ved forordning nr. 2680/72 af 12. december 1972 (EFT 1972 (9.-28. december), s. 25), at medlemsstaterne skal træffe alle egnede foranstaltninger, for at bestemmelserne i denne forordning overholdes, og at de skal udpege et eller flere organer, der skal sørge for kontrol med overholdelsen af disse bestemmelser. Det bestemmes i artikel 11 i forordning nr. 817/70 af 28. april 1970 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder (EFT 1970 I, s. 228), at producenterne er forpligtet til, for så vidt angår de vine, på hvilke betegnelsen »k.v.b.d.« kan anvendes, at foretage en analytisk og en organoleptisk undersøgelse. Artikel 1 i Kommissionens forordning nr. 1539/71 af 19. juli 1971 om fastsættelsen af fælles analysemetoder, der finder anvendelse inden for vinsektoren (EFT 1971 II, s. 493), bestemmer, at analysemetoderne med hensyn til gennemførelse af forordningerne nr. 816/70 og nr. 817/70 er anført i bilaget til denne forordning. Punkt 3 i dette bilag bestemmer:

»Det totale tørstofindhold fastsættes ved vægtfyldebestemmelse og beregnes indi-

1 — Oversat fra tysk.

rekte af vægtfylden for destilleringsresten uden alkohol.«

I Frankrig er vine med betegnelsen »appellation d'origine contrôlée« en del af de kvalitetsvine, som fremstilles i bestemte dyrkningsområder. Dekret nr. 74-871 af 19. oktober 1974 bestemte for disse vine, at vine, som skal have en kontrolleret oprindelsesbetegnelse, kun kan sælges med en officiel godkendelsesattest og efter en undersøgelse i henhold til artikel 11 i forordning nr. 817/70 (artikel 1). Ifølge dekretets artikel 2 omfatter denne undersøgelse en analyse, og en bekendtgørelse fra landbrugsministeriet fastsætter reglerne for fremgangsmåden i forbindelse med undersøgelsen og udstedelsen af godkendelsesattesterne. Dekretets artikel 3 og 4 indeholder herudover bestemmelser om omkostningerne i forbindelse med undersøgelserne samt om, hvilke vine dekretet umiddelbart omfatter. En bekendtgørelse fra landbrugsministeriet af 20. november 1974 om analytiske og organoleptiske undersøgelser af vine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, der blev udstedt i henhold til dekretets artikel 2, bestemmer i artikel 3, at undersøgelsen mindst skal omfatte fastsættelse af tørstofindholdet ved vægtfyldebestemmelse og 100°-metoden.

Disse franske bestemmelser er bl.a. blevet anfægtet af vinavler Roger Gallet ved sagsanlæg for Frankrigs Conseil d'État. Hvad angår ovennævnte dekrets artikel 3 og 4, som indeholder bestemmelser om omkostningerne i forbindelse med undersøgelserne, og som præciserer, i hvilket omfang bestemmelserne umiddelbart omfatter bestemte vine, har Conseil d'Etat anerkendt, at den fremsatte kritik var begrundet. Ifølge Conseil dÉtat kan der ikke rejses nogen indsigelse mod kravet om en officiel attest, der udstedes på grundlag af en undersøgelse, og mod den omstændighed, at reglerne for fremgangsmåden ved undersøgelsen skal fastlægges ved en bekendtgørelse fra landbrugsministeriet. Conseil dÉtat ser dog ikke klart, om artikel 3 i bekendtgørelsen fra landbrugsministeriet (fastsættelse af tørstofindholdet ikke alene ved vægtfyldebestemmelse, men også ved opvarmning til 100°) er forenelig med punkt 3 i bilaget til Kommissionens forordning nr. 1539/71, hvor der kun er tale om fastsættelse af det totale tørstofindhold ved måling af vægtfylden for destilleringsresten uden alkohol.

Ved dom af 22. december 1978 har Conseil d'État — foruden at annullere dekretets artikel 3 og 4 og forkaste de øvrige påstande — udsat sagen og i medfør af EØF-traktatens artikel 177 anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Skal bestemmelserne i bilaget til Kommissionens forordning nr. 1539/71 af 19. juli 1971 forstås som en tilladelse til, at tørstofindholdet fastsættes ved vægtfyldebestemmelse og ved 100° -metoden?«

Vedrørende dette spørgsmål skal jeg fremføre følgende:

1. Først må der — som Kommissionen har gjort det — henvises til Domstolens praksis på området, dvs. dommene i sagerne 89/74, 18 og 19/75 (Procureur général ved Cour d'Appel de Bordeaux mod Robert Jean Arnaud m.fl., dom af 30. 9. 1975, Sml. 1975, s. 1023) samt 64/75 (Anklagemyndigheden ved Cour d'Appel de Lyon mod Henri Mommessin m.fl., dom af 9. 12. 1975, Sml. 1975, s. 1599).

Den førtnævnte dom indeholder oplysninger, der er nyttige for ikke-sagkyndige, vedrørende begrebet »tørstofindhold« — det er vinens ikke-flygtige stoffer — samt om forskellige måder at beregne det på. Man erfarer således, at 100°-metoden består i vejning af det, der bliver tilbage, efter at vinens flygtige stoffer er fordampet ved 100°, og at tørstoffet ved vægtfyldemetoden beregnes indirekte efter vinens vægtfylde = alkoholen, som er blevet ført tilbage til sit oprindelige rumfang ved tilsætning af vand.

I denne doms præmisser fastslås det med hensyn til den i fransk ret opstillede formodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet — der finder anvendelse, når forholdet mellem alkohol og tørstof overstiger visse grænseværdier — at den, når den kan afkræftes, må betragtes som en kontrolforanstaltning, der er forbundet med medlemsstaternes pligt til at sikre overholdelse af fællesskabsrettens bestemmelser og især af bestemmelserne om tilsætning, syring og afsyring. Dette er foreneligt med fællesskabsbestemmelserne om analysemetoder for vin, især med bilaget til forordning nr. 1539/71. Hvad angår lovsformodningen for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, kan alene 100°-metoden anvendes, og det i de franske bestemmelser omhandlede reducerede tørstofindhold kan ikke fastsættes ved vægtfyldebestemmelse. Da 100°-metoden ikke er »et mål i sig selv«, er fællesskabslovgivningen, så længe der ikke er udarbejdet mere egnede metoder, ikke til hinder for, at medlemsstaterne benytter 100°-metoden til fastsættelse af vinens tørstofindhold med henblik på anvendelse af lovsformodningen for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der støttes på forholdet mellem alkohol og tørstof.

Dette blev bekræftet ved Domstolens dom i sag 64/75, i hvis konklusion det fastslås:

»Under hensyn til fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin kan en medlemsstat som national kontrolforanstaltning anvende en lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der støttes på forholdet mellem alkohol og tørstof beregnet ved 100°-metoden, forudsat af formodningen kan afkræftes, og at den anvendes således, at vine fra andre medlemsstater retligt eller faktisk ikke stilles ringere.«

Kommissionen har med rette anført, at det her stillede spørgsmål også kan besvares således, at 100°-metoden — som er nævnt i bekendtgørelsen fra det franske landbrugsministerium udover vægtfyldemetoden — er forenelig med Kommissionens forordning nr. 1539/71. Herved er det tilstrækkeligt at anføre, at artikel 7 i forordning nr. 817/70 indeholder bestemmelser om, på hvilke betingelser alkoholindholdet kan forhøjes. Medlemsstaterne skal sikre, at de overholdes, og kun hvis de overholdes, kan en vin få betegnelsen kvalitetsvin fra et bestemt dyrkningsområde. Det må derfor antages, at der ved den analytiske undersøgelse af vinen ikke kan ses bort fra den kontrol, der er baseret på formodningen

for kunstig forøgelse af alkoholindholdet. Som Kommissionen har fremhævet, er undersøgelsen med hensyn til den kunstige forøgelse af alkoholindholdet uadskilleligt forbundet med den analytiske undersøgelse. Men hvis der ikke kan rejses nogen indsigelse mod 100°-metoden ved formodningen for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, kan der næppe gælde noget andet med hensyn til den samlede undersøgelse, der udgør en uadskillelig helhed.

2. Desuden er Kommissionens forordning nr. 2984/78 af 17. november 1978 (EFT L 360 af 22. 12. 1978, s. 1) relevant i den foreliggende sag, selv om den på grund af sin udstedelsesdato ikke kan få afgørende betydning. Forordningen har afløst forordning nr. 1539/71 efter afsigelsen af de nævnte domme. Ganske vist fastslås det i forordningens bilag 3 med hensyn til totalindholdet af tørstof: »eneste metode: densimetrisk metode«. Forordningens artikel 1, stk. 4, indeholder følgende overgangsbestemmelse:

»Indtil der er vedtaget fællesskabsbestemmelser om grænseværdier for typiske bestanddele, der antyder, at visse ønologiske fremgangsmåder har været anvendt, og tabeller, der gør det muligt at sammenligne analyseresultater, kan medlemsstaterne til vurdering af, om et produkt har været genstand for behandling eller manipulation, som ikke er i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne:

...

— senest indtil den 31. august 1979 bestemme det reducerede tørstofindhold ved hjælp af den metode, de anvendte indtil den 19. juli 1971, dog alene i forbindelse med kontrol af forholdet alkohol/tørstof.«

Dette gælder netop også for 100° -metoden, der anvendes i Frankrig, hvor den tilsyneladende er blevet anvendt siden udstedelsen af en bekendtgørelse i 1907 og herefter ikke er lovlig længere end til den 1. september 1979, hvor man håber at have udviklet mere hensigtsmæssige metoder.

3. Som foreslået af Kommissionen og anbefalet af den franske regering, bør spørgsmålet fra Frankrigs Conseil d'État besvares således:

Når henses til fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin kan en medlemsstat som national kontrolforanstaltning ved udstedelsen af godkendelsestattester for vine fra bestemte dyrkningsområder anvende en lovsformodning for kunstig forøgelse af alkoholindholdet, der støttes på forholdet mellem alkohol og tørstof beregnet ved 100°-metoden, forudsat at formodningen kan afkræftes.